

MEHNAT MUHOFAZASINING ISHCHI SALOMATLIGINI TA'MINLASHDAGI O'RNI

Mo'minjonov Nozimjon Ne'madjon o'g'li
Namangan davlat texnika universiteti stajyor o'qituvchisi

Annotatsiya

Mazkur tezisda mehnat muhofazasi tushunchasi, uning ahamiyati hamda ishchilar salomatligini ta'minlashdagi asosiy vazifalari yoritilgan. Shuningdek, kasbiy xavflarning oldini olish va ishlab chiqarishda xavfsizlik madaniyatini shakllantirish masalalari tahlil qilingan.

Asosiy qism

Mehnat muhofazasi – bu ishlab chiqarishda mehnat jarayonini xavfsiz va sog'lom sharoitlarda tashkil etishga qaratilgan chora-tadbirlar majmuasidir. Hozirgi kunda sanoat korxonalarida xavfsizlik masalalari nihoyatda dolzarb hisoblanadi. Chunki ishlab chiqarish jarayonida turli kasbiy xavflar, ya'ni shovqin, chang, vibratsiya, yuqori harorat, kimyoviy moddalar ta'siri kabi omillar ishchi salomatligiga jiddiy zarar yetkazishi mumkin.

Kasbiy xavflarni kamaytirish uchun quyidagi chora-tadbirlarni amalga oshirish zarur:

- ish joylarida muntazam ravishda xavfsizlik tekshiruvlarini o'tkazish;
- shaxsiy himoya vositalaridan to'g'ri foydalanishni yo'lga qo'yish;
- zamonaviy texnologiyalarni ishlab chiqarish jarayoniga joriy etish;
- xodimlar orasida mehnat xavfsizligi bo'yicha muntazam o'quv mashg'ulotlarini tashkil etish.

Mehnat muhofazasining yana bir muhim vazifasi – xodimlarda xavfsizlik madaniyatini shakllantirishdir. Bu orqali baxtsiz hodisalar sonini kamaytirish va ishlab chiqarish samaradorligini oshirish mumkin bo'ladi.

Mehnat Muhofazasi Jadval

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th October, 2025

Mehnat muhofazasining ishchi salomatligini ta'minlashdagi o'rni (1-jadval)

№	Chora-tadbirlar	Maqsad	Javobgar tashkilot / shaxs	Amalga oshirish muddatlari
1	Ish joyida xavfsizlik qoidalarini joriy etish	Ishchilarning xavfsiz va sog'lom sharoitda ishlashini ta'minlash	Ish beruvchi, mehnat muhofazasi bo'yicha mas'ul shaxs	Doimiy
2	Shaxsiy himoya vositalari bilan ta'minlash	Kasb kasalliklari va jarohatlardan himoya qilish	Ish beruvchi, mehnat muhofazasi bo'yicha mutaxassis	Doimiy
3	Ishchilarni mehnat muhofazasi bo'yicha o'qitish	Xavfsiz ish usullarini bilish va qo'llash	Ish beruvchi, o'quv markazlari	Yiliga 1–2 marta
4	Sog'liqni saqlash monitoringi	Ishchilar salomatligini kuzatish, kasalliklarni oldini olish	Kasalxona, poliklinika, ish beruvchi	Har oy / har yarim yilda

Ushbu jadval mehnat muhofazasi chora-tadbirlari orqali ishchilarning sog'lig'i va xavfsizligini qanday ta'minlash mumkinligini ko'rsatadi.

Xulosa

Xodimlarning sog'lig'i va xavfsizligini ta'minlash – mehnat muhofazasining asosiy vazifasidir. Ishlab chiqarishda xavfsizlik qoidalariga rioya qilish nafaqat ishchi salomatligini saqlaydi, balki korxonaning samarali faoliyat yuritishiga ham xizmat qiladi. Shu bois mehnat muhofazasi masalalariga har bir sohada alohida e'tibor berilishi lozim.

Adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksi. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Qonunchilik palatasi, 2022.
2. Mo'Minjonov, N. N. (2024). Xavfsiz harakatni tashkil etishda mehnat muhofazasi fanini o'qitishni o'rni. *Экономика и социум*, (6-1 (121)), 821-824.
3. Mo'Minjonov, N. N. (2024). Ishlab chiqarish korxonalaridan chiqayotgan zararli moddalarni aholi turmush tarziga ta'siri. *Экономика и социум*, (12-1 (127)), 254-257.
4. Mo'Minjonov, N. N., To'Ychiyev, A. X., Abdualiyev, E. R., Akbarov, D. S., & Anvarov Sh, F. (2024). ISHLAB CHIQUARISH KORXONALARIDAN

International Educators Conference

Hosted online from Toronto, Canada

Website: econfseries.com

7th October, 2025

CHIQUAYOTGAN ZARARLI MODDALARNI AHOLI TURMUSH TARZIGA TA'SIRI. *Экономика и социум*, (2-1 (117)), 445-448.

5. Mominjonov, N. N. (2023). Atmosfera havosini ifloslanishi natijasida insonlarga bo 'layotgan ta'siri. *Экономика и социум*, (11 (114)-1), 226-230.